

СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ ДО СВІТОВОГО СПІВТОВАРИСТВА

О.С.Пристемський, аспірант

Херсонський державний аграрний університет

Висвітлено сутність та види конкурентоспроможності фермерських господарств. Визначено фактори її формування. Обґрунтовано шляхи її досягнення.

Освещены сущность и виды конкурентоспособности фермерских хозяйств. Определены факторы ее формирования. Обоснованы пути ее достижения.

Постановка проблеми. В умовах вступу України до СОТ важливе значення має забезпечення конкурентної спроможності аграрних підприємств. При цьому велика увага приділяється стратегії розвитку та конкурентоспроможності великих аграрних господарств. Як показують наші дослідження, всебічний огляд літератури, фермерські господарства не достатньою мірою вивчені. Вони займають значну площу сільськогосподарських угідь, відіграють велику роль у виробництві продукції і мають великий потенціал. Тому в перспективі важливе значення матиме забезпечення конкурентоспроможності фермерських господарств.

Стан вивчення проблеми. Значний внесок у розв'язання проблем інтеграції України у світове співтовариство та розроблення стратегій входження у світові господарські структури зробили науковці А.Філіпенко, С.Злупко, С.Мочерний, С.Авдашева, В.Кронін, А.Михальов, В.Немцов, Є.Злобін та інші.

Завдання та методика досліджень. Розроблення стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємств аграрного сектора економіки є нині одним із найважливіших народногосподарських завдань. Актуальність забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств нині сягає свого апогею через близьке приєднання України до Світової організації торгівлі. Конкурентоспроможність вітчизняних аграрних товаровиробників на світовому

ринку знаходиться на порівняно невисокому рівні через недостатню матеріально-технічну забезпеченість, невисоку кваліфікацію трудових ресурсів, використання застарілих технологій, нерегульованість кредитного механізму.

Найважливішою стадією у процесі забезпечення конкурентоспроможності підприємств є оцінка їхнього поточного стану. Традиційні методики, які використовуються для цього, або не дають очікуваного результату за сучасного рівня розвитку аграрної сфери, або розраховуються простим порівнянням із базовим підприємством таких факторів, як конкурентоспроможність продукції підприємства, як фактори виробничого, маркетингового, фінансового, трудового та іншого характеру.

На нашу думку, жодна з методик оцінки конкурентоспроможності не дасть очікуваного результату за сучасного рівня розвитку аграрного сектора економіки України, тому конкурентоспроможність підприємства, виходячи з її економічної природи, слід поділяти на потенційну конкурентоспроможність і конкурентоспроможність продукції. Конкурентоспроможність підприємства — це можливість забезпечувати випуск і реалізацію продукції, яка за своїми ціновими й неціновими факторами приваблює за продукцію підприємств-конкурентів, а потенційні можливості продукції забезпечити конкурентоспроможність при зміні ринкової ситуації і попиту споживачів — це потенційна конкурентоспроможність. Зовнішнім виявом конкурентоспроможності підприємства є конкурентоспроможність продукції, яка характеризує, наскільки успішно підприємство реалізовує свій потенціал.

Результати досліджень. Оцінка конкурентної позиції аграрного підприємства на ринку здійснюється з метою визначення подальшої його конкурентної стратегії. Конкурентні стратегії дозволяють господарству зайняти стійку позицію у боротьбі з конкурентами.

Успішна конкурентна стратегія підприємства повинна передбачати:

- правильний вибір типу конкурентної стратегії (ідентифікацію конкурентних переваг, стратегію формування ринку і роботи з покупцями і т. ін.);
- визначення адекватних інструментів підвищення якості продукції (відповідність вимогам конкуренції, міжнародним нормам і стандартам вимог споживачів);

- досягнення злагодженості в управлінні підприємством (побудова цілісної системи стратегічних цілей, задач, пріоритетів та інструментів їх реалізації);
- забезпечення належного економічного аналізу (з метою виявлення ефективності роботи, прогнозування динаміки підприємства, аналізу і прогнозування ситуації на ринках і т. ін.);
- забезпечення відповідної трудової мотивації персоналу (а також мотивації до підвищення рівня кваліфікації).

Висновки. Основними факторами конкурентоспроможності фермерських господарств є: величина агроресурсного потенціалу територіального розміщення; стан матеріально-технічного забезпечення; прибутковість господарства. Державна підтримка фермерських господарств, вдосконалення нормативно-правової бази функціонування, заохочення вітчизняного виробника, дотації є засобом досягнення конкурентоспроможності. З їх допомогою фермерські господарства зможуть зайняти певний спектр виробництва та експорту продукції.

Перспективи подальших досліджень. Для підвищення конкурентної спроможності фермерських господарств слід більше уваги приділити диверсифікації виробництва та розвитку альтернативних видів діяльності, підвищенню якості продукції, що випускається.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дадашев Б. Конкурентоспособность АПК Украины // Международный с.-х. журнал. – 2003. – № 6. – С.32 – 34.
2. Кваш С. Конкурентоспроможність вітчизняної аграрної продукції в умовах вступу до СОТ // Економіка України. – 2003. – №10. – С.79 – 85.
3. Мазур Н.А., М.В. Місюк. Конкурентоспроможність виробництва с.-г. продукції та основні напрями її підвищення // Економіка АПК. – 2007. – №2. – С.123-127.
4. Максимова Е.В. Конкурентоспособность национальной экономики // Студенческий вестник аграрных наук. – 2006. – №11. – С.45-46.
5. Міжнародна економіка: Підручник/ за ред. А.П.Румянцева. – 3-те вид., переробл. і допов. – К.:Знання, 2006. – 479с.
6. О.Л.Притикіна, Ю.М.Стасюк, О.В.Щипанова. Інноваційна політика України та інтеграція до ЄС // Фінанси України. – 2005. – №5. – С.36-43.
7. Проблемы и перспективы агропромышленной интеграции в СНГ// Международный с.-х. журнал. – 2004. – №7. – С.14-16.
8. Статівка А. Сільське господарство України та його інтеграція в міжнародні с.-г. й торговельні організації: проблеми і питання // Право України. – 2003. – №4. – С.42-45.